

Quadern Blanc
de l'Economia del Garraf

Hèlix Garraf

Què és el Quadern Blanc?

El **Quadern Blanc de l'Economia del Garraf** és un compendi de parers, aportacions i propostes que han de compondre la partitura estratègica de la comarca. Serà una missió compartida i compromesa per part dels representants de les institucions públiques i privades que participen en el fòrum Hèlix Garraf.

Sorgeix del **1r Simposi Garraf**, un esdeveniment congressual promogut per l'Agència de Desenvolupament NODE Garraf, en el marc de la iniciativa **Hèlix Garraf**, amb el propòsit de consolidar els fonaments per la vitalització econòmica de la comarca.

L'objectiu material de les primeres jornades d'economia i estratègia comarcals,

que van tenir lloc el 27 i 28 de setembre de 2018, era l'edició d'aquest quadern blanc de l'economia del Garraf a partir dels criteris d'experts, els referents d'altres territoris i les aportacions dels agents econòmics, socials i polítics invitats que van participar-hi.

Tot seguit podem llegir les conclusions del 1r Simposi; abans, però, un extracte de l'econografia presentada en les mateixes jornades.

Al final del Quadern, el recull gràfic del 1r Simposi Garraf.

Econografia del Garraf (setembre de 2018)

Usos del sòl

- El 34,2% de la superfície està protegida (PEIN, Xarxa Natura 2000), la 8a comarca catalana en %
- Entre 1982 i 2009 la superfície agrària s'ha reduït en un 64,0% i les explotacions en un 71,8%
- El 14,2% del sòl urbà està destinat a l'Activitat Econòmica, la 29a comarca catalana en %
- El sector immobiliari presenta un elevat dinamisme des de 2017
- És la 3a comarca on més s'ha incrementat el preu de l'habitatge des de 2013, un 16,1% (a CAT un 7,1%).

Accessibilitat als mercats, mobilitat i infraestructures

- Bona connexió als eixos viaris d'alta capacitat que connecten amb el mercat de la península i la UE
- Bona connexió a les principals infraestructures de mobilitat i transport: ports, aeroports i estacions AVE
- Bona posició respecte al mercat intern català
- Un mercat comarcal que afavoreix la distribució de béns i serveis
- Ampli desplegament d'accés a Internet d'alta capacitat (fibra òptica)
- Una de les comarques amb major accés i ús del transport públic

Qualificació dels RRHH i recursos per a l'educació i la formació professional

- És la 2a comarca amb més titulats universitaris (26,3% 16-64 anys). Només la supera el Barcelonès (31,5%)
- El 58,1% té estudis postobligatoris, la 6a
- Menor seguiment de la FP per part dels joves
- Menor seguiment dels estudis universitaris per part dels joves

Macroeconomia

- El PIB comarcal creix per sobre la mitjana catalana des de 2013
- El 2016 és la 2a comarca amb major creixement del PIB (4,9%), la 7a més dinàmica en l'etapa de recuperació 2013-2016
- La productivitat per lloc de treball és superior a la mitjana catalana, tot i que disminueix
- Els nivells de renda són superiors a la mitjana catalana (IRPF)

Mercat de treball

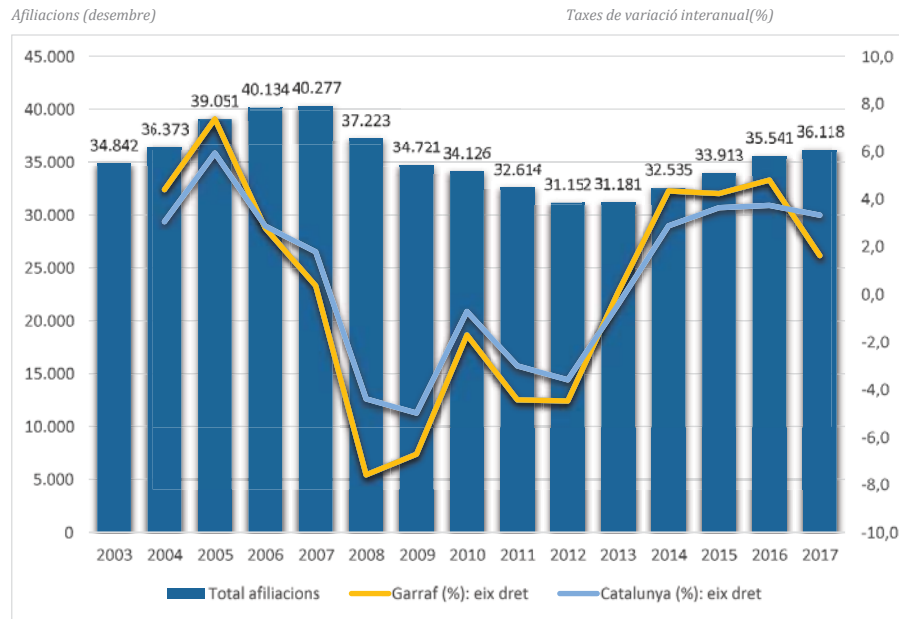
- La relació llocs de treball per població 16-64 és del 37,8% (la comarca amb més desequilibri de Catalunya)
- L'atur és dels més elevats de Catalunya (39a), a juny 2018 és de l'11,7%
- El creixement demogràfic experimentat abans de la crisi no va venir acompanyat de creació de llocs de treball, accentuant el desequilibri estructural ja existent

Activitat econòmica i teixit empresarial

- És una de les comarques catalanes amb menor dimensió empresarial
- De mitjana té 6 treballadors per establiment, la 28a de Catalunya
- Per contra, el teixit empresarial mostra un elevat dinamisme, així com la iniciativa emprenedora
- És la 4a comarca en creació de societats mercantils per habitant
- És la comarca amb millor evolució del nombre d'establiments des de la recuperació econòmica (2013-2017)
- És una de les economies comarcals menys diversificada
- L'economia comarcals està més orientada a la vocació residencial que al context de globalització (exportacions)

Gràfic 1 Llocs de treball localitzats, 2003-2017

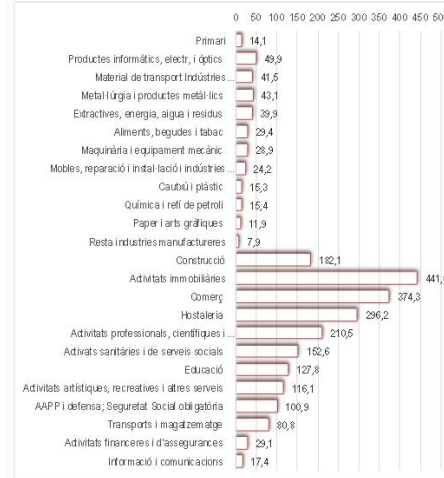

Font: Activa Prospect a partir de dades del Departament d'Empresa i Coneixement i el SEPE.

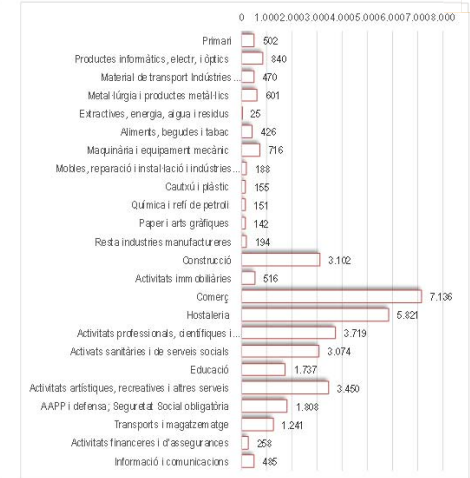
Nota: Inclou els següents règims. Reg. General (1), R.G.-S.E.Agrari, R.G.-S.E.Llar (2), R.E. MAR, R.E.T. Autònoms, i R.E.M. Carbó.

- La taxa d'ocupació és de les més baixes (59,2%), la 36a
- Gairebé el 60% de la població s'ha de desplaçar més de 30 min. per anar a treballar (la comarca amb pitjor registre)
- Els col·lectius de joves, majors de 55 anys i els aturats de llarga durada presenten majors desigualtats en l'accés a l'ocupació que altres comarques
- Es registra una major desigualtat de rendes i una menor cobertura de les prestacions per desocupació
- Hi ha una elevada rotació contractual i presència de contractes de molt curta durada

VAB pb per subsectors 2016 (milions €)

Llocs de treball localitzats per subsectors, 2017

Tendències

- El Garraf torna a situar-se entre les 10 comarques més competitives, ocupant la 10a posició
- Els factors que donen suport a la producció mostren un estancament
- Les condicions de la demanda indiquen una millora en la protecció de les innovacions i un retrocés en la diversificació de l'economia comarcal
- Els serveis a la producció continuen sense desenvolupar-se, i es mantenen com a externalitat negativa

Fortaleses

- L'accessibilitat als mercats i l'existència d'una mà d'obra altament qualificada
- S'hi suma la demanda interna sustentada sobre l'activitat constructora i una lleugera recuperació de la renda disponible (consum)

Febleses

- La disponibilitat de sòl per a l'activitat econòmica
- Escassa diversificació de l'economia comarcal i de presència d'indústria intensiva en tecnologia
- Els desequilibris entre l'activitat productiva i la residencial (és la comarca on més s'accentua), que repercuteixen negativament en la sostenibilitat social i mediambiental de la comarca

Conclusions i orientacions

El Garraf obté uns bons resultats globals perquè en alguns dels factors i indicadors la seva posició és molt positiva, tanmateix aquests no presenten una alineació que conduïx a una economia basada en el coneixement i la tecnologia (escassa diversificació i desenvolupament indústria tecnol.). La disponibilitat de mà d'obra qualificada i escassetat de sòl posen l'èmfasi en aquest model.

La comarca no s'està beneficiant del procés de reindustrialització que viu l'economia catalana i registra un retrocés en la diversificació de l'economia comarcal, que de nou reforça els serveis residencials, els turístics i la construcció, en detriment de la indústria i altres sectors productius.

Tampoc es beneficia de la seva proximitat als mercats, tal i com assenyala l'escàs desenvolupament dels serveis de transport i la dimensió empresarial.

Les condicions territorials són bones però cal traslladar-les a efectes pràctics a una funció productiva que redueixi els desajustos actuals existents amb la funció residencial i els seus efectes en el mercat de treball.

Què se'n desprèn del 1r Simposi

Introducció

Les dues jornades del **Primer Simposi Garraf**, promogut per l'Agència de Desenvolupament **NODE Garraf**, en el marc de la iniciativa **Hèlix Garraf**, han servit per convocar en un mateix espai i moment tots els agents socials, institucionals, econòmics i administratius relacionats amb el desenvolupament econòmic i l'estratègia de la comarca del Garraf.

Moltes de les reflexions o conclusions que es poden extreure d'aquestes jornades segurament ja s'havien manifestat en entorns separats. D'altres aspectes s'han sentit per primer cop, però, sense cap mena de dubte, tots plegats serviran per completar aquesta primera gran diagnosi que li cal al nostre territori comarcal. També han estat molt importants les aportacions des de fora del territori, que permetran nous enfocaments per l'anàlisi de la situació econòmica del Garraf i les seves opcions futures.

Però el més destacable d'aquestes jornades és precisament la seva primera convocatòria. És la primera vegada que d'una manera tan transversal es concentra tota una reflexió sobre la comarca del Garraf. Per primer cop, totes aquestes manifestacions s'han pogut plasmar en un mateix moment, i també en un mateix document.

Aquest **Quadern Blanc** no té cap més pretensió que traçar un fil argumental que faciliti la comprensió de totes les anàlisis, aportacions, reflexions, manifestacions i conclusions que s'han manifestat durant aquestes dues jornades. No obstant això, a través de diverses veus que s'han sentit durant aquest primer **Simposi Garraf**, s'ha interpellat als agents del territori comarcal per si, certament, es vol dur a terme aquesta tasca estratègica i de govern compartit, i superar les paraules amb fets, el que segurament serà el repte més difícil.

Marc de referència global. El moment excepcional.

Diferents testimonis que han participat en el **Simposi Garraf** indiquen que ens trobem en un moment de canvi, en un moment de transformació de les dinàmiques resultants de la nova revolució industrial. La primera veu especialitzada que se sentia en aquest simposi va ser la de **Miquel Barceló**, director del Master in Business Innovation (UPC), que citava tres elements que indiquen la singularitat d'aquest moment històric excepcional: complexitat, globalització, velocitat de canvi. Per tant, "la innovació varia a una gran velocitat i és la variable crítica de tots els processos i territoris", afirma Barceló.

En aquestes noves dinàmiques al voltant de la informació i el coneixement, segons Barceló, apareixen noves funcions que creixen exponencialment, "que ens poden aniquilar o bé, al contrari, les podem utilitzar en favor del desenvolupament", afirma Barceló, que conclou:

“la productivitat de les economies dependrà de la capacitat d'assolir talent, projectes i estratègia. La informació i el coneixement passen a tenir un valor estratègic, tant per a les persones com per a les organitzacions i el conjunt de la societat”.

En línia al context que defineix Miquel Barceló, però més concretament sobre l'àmbit del consum, **Montserrat Gallardo**, subdirectora general de Comerç de la Generalitat de Catalunya, va precisar que la connectivitat permanent que es dona avui dia suposa l'accés a informació, comunicar-se amb altres persones, adquirir béns i a serveis, des de qualsevol lloc i en qualsevol moment. “El consumidor ha canviat. Fa al mateix temps totes les accions; consulta físicament i virtual ofertes i compara productes. Té paciència i la satisfà. Cal oferir aquesta immediatesa i millorar la capacitat de negociació física”. En aquest context, segons Gallardo, els comerços han de fer més esforços per fidelitzar el seu client. “El client demana experiència sensorial per mantenir establiments presencials. Tot el producte que es pugui escollir de comprar amb paràmetres racionals s'oferirà

on-line”, explica la subdirectora general de Comerç.

En la mateixa sintonia, **Francesc Vila**, gerent de Serveis de Turisme de la Diputació de Barcelona, complementava aquesta aproximació de Montserrat Gallardo tot explicant que “les generacions a partir dels anys 80 no coneixen cap altre entorn que no sigui digital, han crescut amb les imatges de les amenaces globals de terrorisme i recessions econòmiques”. Vila manté l'argument que l'entorn digital exponencialment ho transforma tot. Permet comprar al moment allò que et ve de gust de manera immediata, “quan deu anys enrere havies d'anar a l'agència de viatges, en el cas del turisme, s'havia de fer cua i/o esperar la resposta d'un encàrrec. Això s'ha acabat”. Aquest canvi afegeix complexitat al comerciant, que abans obria el seu negoci físic per esperar l'arribada de clients, quan avui en dia el comerciant ha d'accedir a plataformes digitals.

És evident, doncs, que tot aquest moment de canvi se centra en l'anomenada quarta revolució industrial, que té una incidència en els processos de digitalització de la indústria. S'està realitzant

una fusió de la hibridació del món físic i el món virtual i una digitalització de tota l'activitat econòmica. Les empreses treballen d'una manera més ràpida i ho fan amb costos més reduïts.

Aquesta Indústria 4.0 tindrà un impacte laboral que ha recollit l'Observatori de la Indústria en un estudi que va ser presentat al **Simposi Garraf** per part de **Joan Miquel Hernández**, cap de l'Àrea de Desenvolupament Empresarial de la Direcció General d'Indústria de la Generalitat de Catalunya. “Aquesta revolució digital necessita habilitats cognitives. S'automatitzen tasques que no són repetitives, com per exemple el vehicle autònom”, indica Joan Miquel Hernández.

Des d'aquest Observatori es calcula que el 35% dels llocs de treball a Catalunya, en un horitzó de 20 anys, és factible que puguin ser realitzats per màquines, “... si no es replantegen. Això dependrà del grau d'interacció humana de cada professió, si és menor serà més fàcil que siguin substituïts per màquines”, comenta el cap de l'Àrea de Desenvolupament Empresarial. Per l'Observatori de la Indústria es perdran tasques repetitives i rutinàries, però les em-

preses han de fer un esforç important per reciclar els treballadors que tenen una difícil reformulació, augmentar la flexibilitat i la dinamització del mercat laboral.

Els grans àmbits La gestió del sòl: Una mirada crítica

És prou coneguda la poca entesa en planificació urbanística entre els municipis de la comarca. La reserva i planificació de sòl industrial converteix en flagrant aquesta manca d'entesa que, fins avui, ha impedit polígons mancomunats entre municipis i polítiques de dinamització conjunta. Per als qui pensaven que el **Simposi Garraf** havia de posar llum sobre la gestió dels polígons industrials de la comarca, la sessió va oferir un punt de vista, poc vist fins ara, que significava un element més de complexitat a la problemàtica del sòl industrial: l'aïllament de la comarca.

És l'enfoc proporcionat per **Gerard Plana Pou**, director de l'Àrea Industrial-Logística de la consultora immobiliària Forcadell. Els nous hàbits de consum fan que les plataformes de

“Es necessari impregnar les organitzacions i les persones de la cultura del projecte, i proposar el projecte com una eina metodològica bàsica de reflexió i planificació per l'acció ordenada en el temps. Però qualsevol projecte ha de correspondre als actius i estratègies de cada territori.”

Miquel Barceló

“Avui en dia disposar d'un negoci suposa dominar l'entorn digital, o no et trobaran”

Francesc Vila

“Aquest canvi no el podem parar, el comerciant ho ha de veure, ha d'adaptar-se als nous hàbits de consum, ha de buscar les tecnologies i competir amb les eines que té a l'abast”

Montserrat Gallardo

“L'impacte agregat a aquesta Indústria 4.0 serà positiu, però hi haurà persones que no podran adaptar-se a les noves exigències. El repte de la societat és que no es pot permetre el luxe de tenir persones aturades que han estat expulsades del mercat laboral”

Joan Miquel Hernández

distribució siguin cada cop més grans i el més a prop possible de les grans ciutats. La competència és avui per distribuir productes en el menor marge de temps possible. Des del 2015 hi ha una explosió de venda de sòl logístic, basat en l'auge el comerç electrònic. “Al pujar la demanda, òbviament, es disparen els preus. Però a més, als complexos industrials en un radi de 30 km des de Barcelona ja no hi ha disponibilitat”, afirma Gerard Plana.

Aquesta situació provoca la necessitat de nous planejaments de sòl industrial, però que sovint es veuen enfrontats per la poca flexibilitat de la normativa urbanística o dels operadors que intervenen en futurs desenvolupaments. “Però molts dels ajuntaments de la conurbació de Barcelona es mostren porucs a rebre als seus termes municipals grans superfícies comercials per l'impacte en la mobilitat, en el comerç i a la comunitat. Ho veuen més aviat com una penalització més que una oportunitat”.

Plantejada aquesta situació, Gerard Plana es va centrar en els dos principals hàndicaps que té la comarca del Garraf per atraure bases logístiques: un cert aïllament geogràfic i l'elevat preu del sòl

industrial. La comarca forma part d'una segona corona, de tres conurbacions en relació amb Barcelona. Té una bona connexió a través de la C-15, però potser és un eix poc conegut fins ara. El sòl industrial de la comarca pràcticament està copat per l'empresa i comerç comarcal, la qual cosa encareix el preu, molt més car en relació amb l'Alt Penedès. Molts dels polígons són de naus petites. “Si volem atraure empreses aquí tenim el problema del cost del peatge de la C-32. Si les empreses han d'aprofitar el flux de l'AP-7, per què han de venir fins aquí si a Vilafranca el sòl és més barat? Ningú vol sòl al Garraf a no ser que sigui una empresa que ja hi està implantada”, va concloure Gerard Plana.

Les xifres són prou eloqüents. En relació amb el conjunt del país, el Garraf representa el 0,48% de la demanda de sòl industrial, però a més la disponibilitat és només d'un 1,37%. “És un territori autosuficient. Al Garraf s'han llogat moltes naus però són empreses que estan aquí. Però li serà molt difícil atraure empreses d'aquesta nova indústria”, afegia Plana.

A aquesta darrera sentència hi ha xifres molt eloqüents també, com les que va in-

dicar **David Moreno**, d'Activa Prospect, en la seva econografia. El 34% del sòl de la comarca és espai protegit, val a dir que és un factor potencial, segons va indicar **Albert Tubau**, representant de l'Institut d'Estudis Penedesencs. L'activitat agrària es troba en una regressió que ronda el 70%, tant en superfície com en explotació. El Garraf és una de les comarques que menys espai urbà dedica a l'activitat econòmica, un 14,2%, bé sigui industrial, logístic o de serveis. En canvi, el sector immobiliari presenta un elevat dinamisme des de 2017, l'onzena comarca amb més operacions per habitant el primer trimestre de 2018, però també és la comarca on ha augmentat més el preu de l'habitatge des de 2013, un 16,1%.

Al llarg del **Simposi Garraf** es van sentir diferents intervencions des l'òptica empresarial en relació amb aquesta situació del sòl de la comarca. **Francisco Jiménez**, de Dolce Sitges, indicava que “totes les persones que tractem de fora diuen que aquí es viu en un paradís i que voldrien venir a viure aquí. Ens hem d'aprofitar de la tirada i proximitat de Barcelona, i tenim el millor clima del món”. Per contra, **Xavier Gil**, de Destil·leries MG, explicava que “la nostra

La comarca té dificultats per atraure noves superfícies de distribució per aïllament i elevat cost del sòl industrial.

Les empreses implantades a la comarca demanen més superfície per desenvolupar-se.

La forta demanda residencial de la comarca segueix sent un actiu, però també un element de pressió en contra de la diversificació productiva de la comarca.

Es reclama un estudi d'exploració sostenible de l'espai natural.

Es demana decisió política per desenvolupar sòl industrial i reorganitzar l'existent perquè les empreses puguin créixer.

indústria necessita espai. Necessitem una capacitat logística de 4.000 o 5.000 metres quadrats. Créixer ens és complicat". **Josep Lluís Bescós**, de l'empresa AKO, en aquesta mateixa línia, afirmava que "tenim una necessitat urgent de guanyar volum, sinó desapareixerem".

El delegat de CCOO al Garraf, **Albert Rodríguez**, indicava que "expulsem iniciatives empresarials. Som una comarca orientada a ser només residencial, això és un problema si es vol diversificar el model productiu. Caldria implementar polítiques de millora dels polígons industrials, amb una acció conjunta de la comarca". **Domingo Hernández**, de l'empresa Edivil, considerava que cal resoldre el problema de la mobilitat i aparcament a la façana marítima de Vilanova i la Geltrú, "perquè actualment s'expulsa als visitants".

Sobre la gestió del sòl, el professor **Miquel Barceló** alertava en la seva ponència que l'endarreriment de consens o decisió política en el desenvolupament urbanístic dels municipis impedia noves oportunitats. Així interpel·lava a la classe política "les forces polítiques aconseguiran impulsar el planejament urbanístic que permeti el desenvolupament de

l'Eixample Nord? Hi ha un projecte, pensat per desenvolupar-se allà, de clúster d'envelliment i la vida autònoma, no és un projecte especulatiu, és un projecte de desenvolupament i és singular".

Mobilitat, accessibilitat i infraestructures: El pes de l'ambigüitat de la Generalitat

Evidentment cal una transversalitat per saber quina és la mirada del Govern de la Generalitat respecte la comarca del Garraf, sobretot si parlem de conceptes estratègics. El **Simposi Garraf** va tenir la presència de **Damià Calvet**, conseller de Territori i Sostenibilitat, que va rebre una benvinguda reivindicativa de l'alcaldeessa de Vilanova, **Neus Lloveras**, i la presidenta de Node Garraf, **Rosa Huguet**. Les reivindicacions de la comarca del Garraf són conegudes i antigues, i la resposta de la Generalitat sempre és ambigua, diluïda en un marc de país i amb solucions difícilment fixables al calendari. Sigui com sigui les reivindicacions en la matèria que pertoca al conseller de Territori i Sostenibilitat són: la manca d'inversió a la comarca per part de la Generalitat, l'elevat cost del peatge de l'autopista C-32 i la tarifació ferroviària, aspectes que segons tots els agents de la comarca resten competitivitat al Garraf.

Damià Calvet va començar per contextualitzar l'acció del govern de la Generalitat en un moment polític "excepcional i complex". No és el primer cop que el Garraf sent un conseller de la Generalitat relativitzar els greuges comparatius del Garraf.

Sigui com sigui, Calvet va donar una sortida al greuge, però indefinida en el temps. "El sistema de mobilitat de Catalunya, amb diferents modalitats de peatge i competències, és molt difícil de gestionar. La voluntat de pensar amb un sistema, més sostenible, més universal i més modern s'ha començat a pensar en aquests moments per aplicar-ho de forma homogènia a tot el territori, per solucionar tots aquests greuges". D'aquí el concepte de vinyeta, un sistema de tarifa plana temporal, pagant una quota anual, amb el qual l'usuari podrà utilitzar a totes les vies d'altres prestacions, que segons Damià Calvet representa acabar amb els peatges explícits.

Per respondre sobre els dos darrers greuges, el conseller va explicar que "hem de completar el traspàs de competències de Rodalies. Hem de procurar també que el Ministeri de Fomento no pagui el dèficit tarifari a Renfe, això resta capacitat a la Generalitat per dotar de millor servei a la

No hi ha data per l'aplicació de la tarifa plana d'autopistes.

La Generalitat posa en valor el sistema de descomptes i bonificacions de la C-32.

Fins que no es resolguin els desajustos amb l'Estat, el sistema de Rodalies no sembla tenir noves inversions.

El desenvolupament de la T-Mobilitat, per pagar segons ús i distància recorreguda porta endarreriment.

La posada en marxa del servei d'autobús a Barcelona és una història d'èxit. Dos milions de viatges que es resten a Rodalies.

Es constata la bona xarxa de telecomunicacions de la comarca, menys a Cubelles.

ciutadania". El conseller va anunciar que la Generalitat vol canviar -tot i que va endarrerida segons el previst- el sistema tarifari amb el desenvolupament de la T-Mobilitat, que permetrà de passar a pagar segons corones a un sistema segons ús i distància recorreguda, que "dotarà més competitivitat i millor qualitat de vida, i el Garraf ha de gaudir d'aquesta agenda modernitzadora".

Hi ha suficients indicadors com per pensar que efectivament l'elevat cost del peatge de la C-32 és un element que resta competitivitat a la comarca. Però la solució al problema no sembla de ràpida resolució. Tot plegat contrasta amb les dades de la radiografia econòmica que va presentar **David Moreno**, d'Activa Prospect. El Garraf té una bona connexió amb els eixos viaris d'alta capacitat que connecten el mercat de la península i la Unió Europea. Té també una bona connectivitat amb les principals vies o les principals infraestructures de transport (ports, aeroports i estacions d'AVE). Com alternativa, **Carlos Cano**, de l'empresa Canopack, recordava que potser cal aprofitar millor les oportunitats que ens dona la C-15, si tenim dificultats pel peatge".

El Garraf té un ampli desplegament d'accés a Internet d'alta capacitat. Així ho confirmava, **Cèsar Alejandro**, de l'empresa ADQA, "Tenim una xarxa de telecomunicacions molt bona, hem millorat la connectivitat de les empreses. D'altres comarques tenen mancances molt importants". Tot plegat, malgrat el clam de l'alcaldeessa de Cubelles, **Rosa Fonoll**, perquè la fibra òptica arribi al seu polígon industrial.

Al **Simposi Garraf** també es van presentar les conclusions de les Taules de Treball del Territori Garraf. Uns blocs de treball en els quals hi van participar unes 40 persones, de diferents àmbits. Quant a mobilitat i infraestructures es destacaven les necessitats immediates de realitzar estudis de mobilitat, cohesionar els criteris locals amb una visió comarcal i millorar la xarxa d'autobús a l'interior i als polígons d'activitat econòmica. En aquest sentit, val a destacar l'aportació del conseller, al dir que el Garraf és una de les comarques amb major accés i ús del transport públic, "dos milions de viatges anuals en el servei d'autobús a Barcelona. És el sistema que millor funciona del país", va assegurar. Pel que fa a les infraestructures, a les Taules de Treball es va exposar la necessitat de reclamar

infraestructures oblidades, com el tren orbital, i crear avantatges de mobilitat entre els municipis a les autopistes del Penedès.

Formació, ocupació i retenció de talent: la desconexió entre empresa i formació

Un dels apartats que va tenir constants referències va ser precisament el d'una acurada formació professional per facilitar l'ocupació i el de la retenció de talent. Precisament en aquest àmbit també es feia referència a un dels pocs documents d'àbast comarcal i amb caràcter estratègic, que aquest estiu s'ha signat a la comarca. Es tracta del Pacte per l'Ocupació del Garraf. **Jordi Palacios**, director de l'IMET, recordava que "hem estat repartint formació a persones de fora de Vilanova, tot el que hem pogut però no hem estat inter-relacionats amb el territori, esperem revertir aquesta situació. El Pacte per l'Ocupació del Garraf conté mesures molt transcendents en clau comarcal i tenim un horitzó d'un any i mig per implementar-les".

Els dos sindicats representats al **Simposi Garraf** veneraven la signatura d'aquest pacte. Malgrat això, **Franccesc Rica**, secretari general d'UGT al Garraf, reclamava “un empoderament de la Formació Professional. No tothom pot ser universitari. La formació especialitzada i dirigida a la demanda empresarial té molta sortida, falta una aposta comarcal en aquest sentit”. **Albert Rodríguez**, responsable de CC.OO al Garraf, afegia que “és molt important la concertació social per afrontar els grans reptes”.

Algunes intervencions mostraven un clar desequilibri entre la demanda laboral i l'oferta formativa. **Llorenç Guari**, coordinador de l'Institut Lluch i Rafecas, deia que “estem per sota de la quantitat de titulats que demana l'empresa”. Guari apuntava una línia a seguir, “amb la formació dual les empreses inverteixen amb formació, paguen als alumnes i a la vegada els motiva”. Però hi ha un hàndicap, “la formació professional és molt cara i cal intervencions continuades”. Sobre la formació dual, **Berta Mercadé**, de l'empresa SOREA, confirmava que “hem fet programes de formació dual. Però, ne-

cessitem diferents perfils. Ens trobem amb dificultats per trobar personal qualificat”. **Samuel Valls**, director de l'Institut Joan R. Benaprès, que es dedica a la formació en cicles d'hostaleria, deia que “no cobrim la demanda de pastissers i cuiners, necessitem molts més alumnes; en tenim 300 i ens en caldrien 370 per assortir la demanda. Hem pensat en mesclar formacions i hem demanat al territori que ajudi a ampliar aquesta formació”. A les Taules de Treball de Territori, sobre formació i ocupació es destacava la necessitat de promoció de l'oferta formativa i la mancança de coordinació entre entitats formatives i el sector empresarial.

Sergi Menargues, de l'Escola Politècnica Superior d'Enginyeria de Vilanova i la Geltrú, destacava la importància del treball conjunt entre empreses i centres formatius per assolir determinats projectes. No totes les comarques tenen una universitat politècnica. **Joan Torrens**, director Institut Alexandre Galí, representa un centre que ofereix cicles formatius en les branques d'atenció a les persones amb dependència, integració social i la d'animació socio-cultural i turística; una formació molt especia-

litzada en un sector de forta demanda, però apuntava que, “ens calen espais de confluència, caldria buscar les sinergies amb el territori penedesenc”.

Des de l'òptica empresarial van arribar moltes aportacions en matèria de formació professional i retenció de talent a la comarca. **Fernando Sánchez**, de KUKA Iberia, afirmava que “tenim problemes de captació de personal de nivell mitjà, però no és un problema exclusiu de la comarca, passa arreu de l'Estat menys al País Basc, on hi ha una estructura molt ben muntada”. **Ama-deu Pujol**, de la Cambra de Comerç de Barcelona, opinava que “les empreses d'avui ho fan a un nivell d'ocupació molt diferent d'abans, molt orientat al sector serveis. Augment de la microempresa i treballadors autònoms. Les empreses que volen créixer tenen dificultats per trobar personal qualificat”.

Quant a la retenció de talent, **Francisco Jiménez**, de Dolce Sitges, va indicar que a “la comarca li cal innovació i només neix des de la formació. Ens cal talent, retenir-lo, i per això ens cal formació”. **Jordi González**, de Venca, explicava que “el talent en quant a les TIC

el trobem amb personal local provinent de la UPC, però tenim problemes per nodrir-nos de gent d'aquí que tingui coneixements digitals.

Costa molt que la gent vingui a treballar aquí, per culpa del peatge, amb perfils joves. És més fàcil localitzar gent que treballa a l'estranger que no pas de l'entorn de Barcelona per venir a treballar aquí”.

Per acabar aquest apartat, una aportació més de **Miquel Barceló**, “un sistema viu on el talent vol anar i vol desenvolupar els seus projectes”.

Potencial, oportunitats i nous fronts: Una comarca amb actius però pocs sistemes

El **Simposi Garraf** s'obria amb una exposició de **Miquel Barceló** que, després d'una contextualització global, va apuntar quatre àmbits, quatre sistemes potencials de desenvolupament: els ecosistemes innovadors territorials; l'envelliment i la vida autònoma; les indústries culturals i creatives i, el quart, la transició energètica. “La comarca té

El Pacte per l'Ocupació del Garraf és un model a seguir en la concertació social i l'estratègia comarcal.

Cal una sintonia comarcal entre tots els agents (administració, empreses i centres formatius) sobre l'acció i l'oferta de la Formació Professional.

Cal promocionar i fomentar la Formació Professional per satisfer la demanda ocupacional.

actius en cada un d'aquests àmbits, però no té sistemes. El salt qualitatiu és ser capaços de fer un sistema complet, de veure com creem connexions entre els elements necessaris", deia **Miquel Barceló**, fent una clara al·lusió a la creació de clústers. Per acabar d'afinar la idea, el professor explicava que avui en dia cal tenir present el binomi entre tendència mundial i actius locals. "Un territori necessita configurar-se com un ecosistema innovador". Des del punt de vista més coral, de les Taules de Treball sobre el Territori Garraf precisament es destacava la necessitat de detectar en quins subsectors és forta la comarca del Garraf, quins d'aquests subsectors poden interessar i quins poden ser realitzables a la comarca.

Certament, moltes de les intervencions al llarg del Simposi Garraf corroboraven aquests apunts de **Miquel Barceló**. Sobre els ecosistemes innovadors territorials, **Cèsar Alejandro**, de l'empresa ADQA, aportava que "cal potenciar o ampliar espais com Neàpolis que atrauen empreses i talent; després caldrà mantenir-les aquí". En línia de l'exemple del TecnoCampus de Mataró en relació als ecosistemes innovadors territorials, **Sergi Menargues**, de l'Escola Polítèc-

nica Superior d'Enginyeria de Vilanova, citava que la UPC té a la ciutat un centre tecnològic amb 13 grups de recerca i 52 projectes de transferència tecnològica. "Estem generant un espai de dinamització empresarial dels propis estudiants", afegia. Però durant el **Simposi Garraf** també van sorgir alguns apunts, com el de **Josep Lluís Bescós**, d'AKO, una empresa d'electrònica per a sistemes de refrigeració, que li calen empreses que complementin la seva activitat tractora, "no un pla de creació de clúster al voltant de l'electrònica". **Delfi López**, de l'empresa Monocrom, dedicada a desenvolupar una tecnologia làser singular al món, deia que "hem de buscar fórmules de col·laboració entre empreses. Els centres de recerca són importants, cal ajudar-los, amb models de clústers".

La idea d'ajudar a les empreses tractores va ser un tema recurrent durant tot el **Simposi Garraf**. **Miquel Pascual**, de Forns Enrich, feia una explicació que definia molt bé les necessitats de l'empresa que representa: "vivim del turisme i dels residents de la comarca. Necessitem empreses al nostre costat que ens ajudin a innovar tecnològicament; el model italià de col·laboració, també serveix".

A part de les propostes de **Miquel Barceló**, durant les jornades també van sortir altres àmbits d'oportunitats. En aquest sentit, **Francesc Vila**, gerent de Serveis de Turisme de la Diputació de Barcelona apuntava que "les oportunitats en quant a turisme estan junt amb Barcelona", i citava el projecte Destinació Barcelona, que ha de servir per globalitzar territorialment la marca Barcelona. En aquest context de col·laboració amb la marca Barcelona, i en sintonia amb les tesis de **Miquel Barceló**, una manera de fomentar el turisme de qualitat seria promoure un territori amb activitat cultural i creativa.

Dos exemples d'empreses comarcals serveixen per explicar com un canvi d'orientació dels productes i de la manera d'arribar al consumidor poden oferir noves oportunitats. **Xavier Gil**, de Destil·leries MG: "hem creat ginebres de molta qualitat. Ens vam decidir a fer un producte autòcton, basat en elements del nostre entorn mediterrani. Vam aconseguir canviar la denominació, quasi exclusiva de ginebra britànica, per ser un producte singular en una competència global". **Jordi González**, de Venca, una empresa amb 35 anys a la comarca, que

Necessitat d'implementar sistemes estratègics de col·laboració amb actius ja existents.

Les mateixes empreses tractoreres i la UPC demanen que es creï una política de clústers al voltant de la seva activitat en consonància amb les pimes.

El moment excepcional de la Indústria 4.0 dona moltes oportunitats, però cal revertir la formació, reciclatge de mà d'obra.

Cal detectar els actius potencials, estudiar la seva viabilitat de dinamització dins d'una acció conjunta d'un àmbit concret.

liderava el sector de venda per catàleg però que s'ha hagut de reinventar en una activitat transaccional de roba. Part de la plantilla han passat a ser empresaris. “Tenim capacitat d'internacionalització, però hem passat un procés de transformació tecnològica important. Hem incorporat el treball amb intel·ligència artificial i els especialistes en Internet”. Una mostra més de les noves aplicacions de la indústria 4.0, però també de la demanda de coneixement i personal qualificat.

Barceló emplaçava als governants municipals a tirar endavant planejaments com l'Eixample Nord, que porta implícit un espai per construir el nou Hospital Bàsic Comarcal. Un element importantíssim del proposat clúster sobre l'envelliment i la vida autònoma. L'hospital és un exemple d'actius al voltant del qual li cal un suport estratègic. **Josep Lluís Ibáñez**, gerent del Consorci Sanitari del Garraf, va aportar que “si ens comparem amb una empresa, som la més gran de la comarca. Som l'ens que contracta més de la comarca. Contractem empreses de la zona, donem estabilitat econòmica i oferim possibilitats de recerca. Ens manquen professionals. Hem de crear aliances o clústers, però per això cal talent”. Definitori.

La governança de l'acció estratègica: El principal repte

Albert Tubau, representant de l'Institut d'Estudis Penedesencs (IEP), apuntava un primer hàndicap per una acció estratègica conjunta de la comarca. Es va mostrar escèptic sobre l'existència d'una essència comarcal, fet que, segons el seu parer, afegit a les complexes interrelacions entre municipis, dificulta l'afrontar projectes conjunts de pes. Tubau va dir que la comarca està “coixa de lideratge. El debat és com posem d'acord associacions empresarials, entitats, administracions i espais formatius”, apunta el representant de l'IEP.

Precisament aquest és el gran repte. Sobre aquest objectiu es plantegen encara molts dubtes sobre un full de ruta a seguir. A part de Tubau, hi ha moltes veus que durant el **Simposi Garraf** consideraven una incapacitat de la comarca per assolir una estratègia conjunta global. D'altres més s'inclinaven per implementar projectes concrets, o seguir amb la política d'acords estratègics concrets, com el Pacte d'Ocupació Comarcal. Els agents socials posaven el dit a la llaga. **Francesc Rica**, d'UGT, va mostrar la seva preocupació per l'atomització dels

consistoris, ”pot dificultar les polítiques estratègiques. Per evitar l'atomització municipal caldria que els municipis cedissin competències a l'ens comarcal per poder assolir els plans estratègics conjunts”. **Albert Rodríguez**, delegat de CCOO al Garraf, creu que cal executar projectes estratègics concrets, “ja sabem a on anar”. Des de la Federació Empresarial del Gran Penedès, **Martí Sistané** apuntava que “la situació és reversible però cal prendre iniciatives i no es tracta precisament de prendre mesures individuals. Cal centrar-se en tres aspectes: hem de deixar de ser conformistes; hem de saber vendre'ns millor i hem d'abordar una estratègia conjunta”.

Des de l'òptica empresarial també va arribar un clam per una acció estratègica coordinada. **Josep Lluís Bescós**, d'AKO, apuntava que “necessitem un pla d'arrelament comarcal, que vol dir que tots els agents apuntin a la mateixa direcció. Cal que aquesta cultura de l'emprenedoria estigui alineada. **Carlos Cano**, Canopack, aportava que segons la seva observació internacional, “hem vist com, per exemple a Itàlia, empreses petites però treballant en col·laboració fan projectes grans”. **Manel Milà**, de la Fundació Redós de S. Josep i S. Pere, va

Cal lideratge, un ens que governi un pla estratègic o projectes estratègics.

Cal establir un vincle entre tots els agents econòmics.

Capacitat de consens en la presa de decisions.

Cal bon veïnatge, a manca d'identitat comarcal.

comentar que “ens hem d'obligar facilitar la vida de les grans empreses que hi ha a la comarca, perquè difícilment en vindran de noves d'aquesta mida. Sis empreses com el Redós representen una empresa amb el volum de Prysmian”.

Durant el Simposi moltes veus emplaçaven a **Node Garraf** a mantenir reunions i equips de treball del mateix sector per impulsar accions estratègiques. El professor **Miquel Barceló**, només començar el **Simposi Garraf**, avisava d'algunes claus per evitar el fracàs dels projectes: falta estratègia, objecte i planificació; tot plegat, afegit a la indefinició d'objectius clars i quantificats, manca de governança i als dèficits de finançament.

Davant de la possible desorientació, va sorgir un model de planificació estratègica prou reeixit. **Iker Galparsoro**, director gerent de l'agència de desenvolupament Goeirriko Garapen Agentzia, explicava com un pla estratègic a la comarca de Goierri va ser capaç de revertir una situació molt negativa fa 25 anys, amb una situació econòmica que havia exhaurit dinàmiques tradicionals amb alts índex d'atur. “L'acció per traçar plans estratègics de suport a les indústries tractores, enfortir les petites i mitjanes

empreses perquè siguin competitives, diversificar l'activitat econòmica i projectes d'àmbit social”. Segurament la clau de l'èxit ha estat “passar de tenir un entorn competitiu a un entorn de col·laboració”, deia Galparsoro. Afegit a això, hi ha hagut un suport econòmic continuat per part dels ajuntaments que han cregut en un sistema de governança, com és una agència de desenvolupament. “Tot plegat, ha fet imprescindible un consens en la presa de decisions”, apuntava el director general. El resultat és tenir actualment la taxa d'atur més baixa del País Basc. En resum, l'agència ha facilitat que les empreses tractores transmetin a les pimes quin ha de ser el seu posicionament i què els cal d'elles. Per tant, s'ha diversificat l'activitat de les pimes. “gran part del treball és saber quins productes i projectes es poden fer conjuntament amb una vocació internacional. Un altre projecte s'encarrega d'involucrar els treballadors qualificats perquè es quedin a treballar a la comarca”.

L'administració local: Passar de les paraules als fets

Molts dels representats de les administracions locals reconeixien aquesta

difi-cultat d'entesa entre municipis en un passat. Però immediatament mostren una voluntat per revertir aquesta manca d'entesa. Alguns van citar elements, incipients potser, que indiquen una mínima estructura d'acció comarcal coordinada. Des del Consell Comarcal del Garraf, mitjançant la seva presidenta, es fan valer les seves accions que “també tracen futur i estratègia. Estan realitzats des de la complicitat”, apuntava **Glòria García** només iniciar el **Simposi Garraf**. En aquest sentit, la representant comarcal enumerava el Pacte per l'Ocupació del Garraf, la sol·licitud del fons FEDER per la dinamització del patrimoni turístic dels municipis de la comarca, el Catàleg de Paisatges del Garraf i el Pla Comarcal d'Envel·liment i Dependència.

Miquel Forn, alcalde de Sitges, considera que “hem agafat més consciència de comarca. El paper de **Node Garraf** en aquest sentit ha estat bàsic, però hi ha un element clau que és el Consell d'Alcaldies, amb un clar interès de treballar plegats. Això era impensable fa set o vuit anys”. L'alcalde de Sitges va considerar que en plantejaments de nivell comarcal cal assentar la col·laboració entre els àmbits públics i privats. “La concertació social és fonamental per treballar en

Voluntat dels municipis de treballar conjuntament en sectors, recursos i projectes estratègics.

Els municipis petits depenen de dinàmiques comarcals per desenvolupar-se.

Voluntat de cedir competències o traçar polítiques locals per afavorir dinàmiques en clau comarcal.

Voluntat de treballar amb els agents socials, econòmics i formatius per una millor dinamització comarcal.

Existència d'acords, pactes i treballs conjunts a través del Consell Comarcal del Garraf.

L'acció estratègica de la Diputació de Barcelona.

la mateixa direcció". Forns creu que, tot i que no és una competència comarcal, els ajuntaments podrien contribuir amb serveis a accions conjuntes, com per exemple amb una fiscalitat que bonifiqués l'economia productiva. Des de la doble vessant de govern local, com a vicepresident de la Diputació de Barcelona i alcalde de Sitges, **Miquel Forns** indicava que des de l'ens provincial sempre s'ha defensat que l'escala local és el marc per fomentar aquestes polítiques innovadores i estratègiques. "Hem de ser exemple i alhora hem de ser estímul". Fons va indicar que dins de l'Àrea de Desenvolupament Econòmic de la Diputació de Barcelona s'han anat incorporant en aquest mandat aspectes innovadors, com els Plans Locals d'Ocupació o el Programa de suport a la Indústria Local.

Marta Verdejo, alcaldessa d'Olivella, va destacar que la col·laboració comarcal ha estat clau en molts aspectes per al municipi que representa. El punt de vista d'un municipi petit és des d'una perspectiva emmarcada en una identificació comarcal que potser els municipis grans no tenen. "La col·laboració comarcal ens ha donat un valor que fins ara no teníem. Olivella sempre ha cregut que estar

junts ens faria més forts". L'alcaldesa d'Olivella va apuntar uns elements de gestió comarcal que es podien abordar, com el tractament de residus des del punt de vista de l'economia circular, una gestió més eficient de l'aigua, ordenances comunes per als ajuntaments que no tenen prou competències, treball forestal i una fiscalitat compartida que "afavorirà la disminució de competitivitat entre un ajuntament i un altre", conclouia **Marta Verdejo**.

Rosa Fonoll, alcaldessa de Cubelles, explicava com el municipi que representa ha passat a ser un poble de serveis i que patirà la manca d'ingressos de la fiscalitat de la Central Tèrmica de Foix. Rosa Fonoll va incidir que al seu municipi el sanejament econòmic permet un augment de les bonificacions fiscals per empreses. Fonoll creu que a nivell comarcal les administracions locals han de realitzar autocrítica per no haver aconseguit una major captació d'activitat econòmica. Rosa Fonoll va indicar que cal realitzar un canvi de paradigma econòmic, "perquè el creixement sostingut, com s'ha vist en aquests anys de crisi, no és possible".

Rosa Huguet, alcaldessa de Canyelles, presidenta de Node Garraf i de la Mancomunitat Penedès-Garraf, va manifestar que "amb polítiques comunes podrem arribar a projectes que els ajuntaments petits no tenim capacitat d'assolir". Des de Canyelles s'ha afavorit als empresaris del municipi per generar oportunitats. "Hem treballat pel transport perquè a dins del municipi no tots hi podem treballar, però volem consolidar la població, d'aquí la necessitat de tenir un institut d'ensenyament secundari. Parlem de projectes senzills, però ens calen serveis correctes que sovint per si sols no podem assolir". Rosa Huguet va apuntar que el Garraf és una comarca plena d'oportunitats, "cal saber escoltar les potencialitats i canalitzar-les, **Node Garraf**, ens ajudarà".

Neus Lloveras, alcaldessa de Vilanova i la Geltrú, va explicar que "ens hem centrat en dotar a la ciutadania eines per atendre les seves primeres necessitats i fomentar l'ocupació a través d'oportunitats. És imprescindible generar un nou model econòmic amb la intervenció de totes les possibilitats i potencialitats. Cal configurar aquest nou model econòmic sense dependre del sector immobiliari". Lloveras va destacar

que el Garraf se situa al capdavant de la dinamització econòmica de Catalunya, en especial dels serveis però que la indústria ha crescut també. “Els reptes de futur de la comarca són millorar la competitivitat; en aquest sentit, resoldre la problemàtica del peatge de la C-32 que ens en resta, la temporalitat laboral i l'evolució de la demografia per afrontar el sistema econòmic l'envelliment poblacional. S'ha començat a treballar més conjuntament i cal continuar aquesta línia”, va concloure l'alcalde de Vilanova.

Conclusió

És evident que ens trobem en un moment excepcional del desenvolupament humà. La comarca es pregunta si està preparada per afrontar aquesta adaptació a les noves dinàmiques econòmiques. Un cop més apel·la a un plantejament estratègic per afrontar aquest pas. Però aquest tipus de plantejaments necessita un lideratge i un vincle. Ens cal que agents socials, administracions, centres de formació i empreses cedeixin part de les seves estratègies i interessos particulars per a un bé comú.

El problema és identificar aquest bé comú en un marc comarcal, o seguir amb dinàmiques localistes que sabem a on ens han conduït.

La comarca té greuges comparatius i molts obstacles que potser no es resolen amb la sola cooperació de tota la comarca. Però sembla evident, perquè ho demanen tots els agents, que cal replantejar l'escàs sòl existent al voltant d'aquestes empreses tractores, dins d'una estratègia sistèmica, amb empreses petites i mitjanes que ocupen petites naus i que facin de satèl·lits de les ja existents. Part de la diversificació de l'economia passa per aquí, davant la forta temptació de caure en la nova embranzida del sector immobiliari i davant la pressió residencial pel bon clima i qualitat de vida de la comarca. El retrocés de l'activitat agrària contrasta amb l'elevat territori natural protegit. Algunes activitats del sector primari, gens agressives, més aviat complementàries i necessàries, es podrien mantenir dins d'aquests espais. I segurament també cal una mirada al Port de Vilanova, com espai final i de principi de tot un Eix Diagonal, ple d'oportunitats a través de la C-15.

Potser la realització i confecció d'un pla estratègic comarcal sembla una quimera. Potser la comarca ha de traçar un seguit de pactes en àmbits concrets, a l'estil del Pacte per l'Ocupació del Garraf. Però sembla clar que estan definides les mancances, les demandes i les potencialitats de la comarca del Garraf. La comparació amb d'altres territoris demostra que l'acció coordinada a través d'una agència de desenvolupament ens farà avançar i assegurar-nos fortalesa davant la incertesa del futur. Ja no val a dir que no sabem a on volem anar, a partir d'ara només val posar-se a caminar.

Redactor
Jordi Lleó

Memòria gràfica

Dijous 27 de setembre de 2018

Obertura
Miquel Forns
vicepresident de la Diputació de Barcelona
Glòria Garcia
presidenta del Consell Comarcal del Garraf
Rosa Huguet
presidenta de NODE Garraf

Directrius de desenvolupament econòmic

Presentació
Isidre Also
conseller delegat de NODE Garraf
Ponència marc
Miquel Barceló
director del Master in Business Innovation (UPC)

Contextos I

Les tendències del turisme
Francesc Vila
Gerent de Serveis de Turisme de la Diputació de Barcelona
El comerç.com i el com del comerç
Montserrat Gallardo
subdirectora general de Comerç de la Generalitat de Catalunya
Coordinació
Noemí Cusiné
Àrea d'Empresa · Ajuntament Vilanova i la Geltrú

Contextos II

Impacte laboral de la indústria 4.0
Joan Miquel Hernández
cap de l'Àrea de Desenvolupament Empresarial de la Direcció General d'Indústria de la Generalitat de Catalunya
El mercat de sòl i sostre industrial
Gerard Plana Pou
director de l'Àrea Industrial-Logística de Forcadell
Coordinació
Judit Garrido
Àrea d'Empresa · NODE Garraf

Models d'estratègies territorials

Iker Galparsoro
director gerent de Goierriko Garapen
Agentzia (País Basc)

Presentació
Yolanda Vallés
NODE Garraf

Ponència tècnica

Ecosistema del Garraf
Isidre Also
conseller delegat de NODE Garraf

Econografia del Garraf
David Moreno
consultor a Activa Prospect

Síntesi d'aportacions dels grups de treball a les taules monogràfiques

Susana Giménez
Institut Joaquim Mir

Yolanda Vallés
NODE Garraf

Taula rodona | La comarca del Garraf, des de la política

Neus Lloveras, alcaldessa de Vilanova i la Geltrú
Rosa Huguet, alcaldessa de Canyelles
Rosa Fonoll, alcaldessa de Cubelles
Marta Verdejo, alcaldessa d'Olivella
Miquel Forn, alcalde de Sitges
Glòria Garcia, presidenta del Consell Comarcal del Garraf

Coordinació
Sergi Menargues
Campus de la UPC al Garraf

Taula rodona | **Visió socioeconòmica de la comarca del Garraf**

Martí Sistané
president de la FEGP

Francesc Rica,
secretari gral. de la UGT al Garraf

Albert Rodríguez,
responsable de CCOO al Garraf

Coordinació
Conxi Martínez
Dones d'Empresa

Divendres 28 de setembre de 2018

Damià Calvet
conseller de Territori i Sostenibilitat

Neus Lloveras
alcaldessa de Vilanova i la Geltrú

Rosa Huguet
presidenta de NODE Garraf

Taula rodona | **El mosaic de la formació**

Sergi Menargues
EPSEVG (UPC)

Jordi Palacios
director de l'IMET

Llorenç Guari
coordinador Institut Lluch i Rafecas

Samuel Valls
director Institut J. R. Benaprès

Joan Torrents
director Institut Alexandre Galí

Coordinació
Susana Giménez
Institut Joaquim Mir

Preàmbul | **El Garraf des de l'òptica empresarial**

Albert Tubau
Institut d'Estudis Penedesencs

El Garraf des de l'òptica empresarial

Josep Lluís Bescós, AKO
Delfi López, Monocrom
Carlos Cano, Canopack
Jordi González, Venca
Cèsar Alejandro, ADQA
Manel Milà, Fundació Redós de S. Josep i S. Pere
Fernando Sánchez, KUKA Iberia

Coordinació
Míriam Sánchez
directora de la FEGP

El Garraf des de l'òptica empresarial

Francisco Jiménez, Dolce Sitges
Miquel Pascual, Forns Enrich
Domingo Hernández, Edivil
Berta Mercadé, SOREA
Josep Ll. Ibáñez, Consorci Sanitari del Garraf
Amadeu Pujol, Cambra de Comerç de Barcelona
Xavier Gil, Destil·leries MG

Coordinació
Judith Serra
Consell Comarcal del Garraf

Resum de la sessió

Isidre Also
conseller delegat de NODE Garraf

Jordi Lleó
periodista

Cloenda

Neus Lloveras
alcaldessa de Vilanova i la Geltrú

Rosa Huguet
presidenta de NODE Garraf

Amb el patrocini de

node garraf
AGÈNCIA DE DESENVOLUPAMENT

**Diputació
Barcelona**

**Generalitat
de Catalunya**

Hèlix Garraf